

A 1688/tillväxt

Framlagt av:
Den konservativa gruppen

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

J.nr. 16-00272-2

Medlemsförslag om flyktinginvandring och arbetsmarknadspolitik

Förslag

Den konservativa gruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar De nordiska regeringarna

att ta initiativ till att initiera en gemensam diskussion samt ett effektivt informationsutbyte om hur våra länder hanterar flyktinginvandringen som resulterar i gemensamma rekommendationer om lämpliga reformer och policylösningar

att ta initiativ till att skapa nya lösningar som tillåter att invandrare kommer in på arbetsmarknaden och prova och undersöka nya sätt att tillåta låglönejobb med lägre krav på kunskaper och kompetens. Till exempel huruvida låglönearbete kan kompletteras med lönebidrag

att ta initiativ till att överväga om resurser skall ägnas åt ett gemensamt forsknings- och dokumentationsprojekt som skall underlätta för nordiska forskare att initiera analyser om flyktinginvandringen om som kan bistå beslutsfattarna i alla nordiska länder. Nordiska *bench-marks* och *best-practice* erfarenheter skall samlas och dokumenteras

Bakgrund

Den pågående flyktinginvandringen från Mellanöstern tvingar alla nordiska länder till en kritisk utvärdering av sin arbetsmarknadspolitik. Det är inget nytt att nya grupper av invandrare kommer till våra länder, och att vi sedan en längre tid har samlat erfarenheter om invandrarnas integration på arbetsmarknaden. Den pågående flyktinginvandringen sker dock snabbt och i väldigt stor omfattning. Därutöver kommer många från ursprungsländer som Irak och Somalia, och det har än så länge visat sig vara svårt att åstadkomma tillfredsställande sysselsättningsgrader för invandrare från just dessa länder.

Europa står inför stora utmaningar när det gäller att hantera migration och ta emot människor på flykt. För att säkerställa att de som har rätt till skydd också får det, även i framtiden, är det viktigt att de som vill bli medborgare i våra nordiska länder får kännedom och tillgång till såväl de rättigheter som skyldigheter som gäller här. Möjligheten att snabbt komma i arbete och egen försörjning spelar här en nyckelroll.

Alla de nordiska länderna har sina egna och differentierade arbetsmarknadspolitiska verktygslådor och traditioner och det finns varken goda skäl eller någon politisk vilja för helt gemensamma arbetsmarknadspolitiska lösningar. Däremot tycker vi att det kan vara nyttigt att initiera en gemensam diskussion samt ett effektivt informationsutbyte om hur våra länder hanterar flyktinginvandringen. Inom en sådan pragmatisk realism kan det dock också rymmas effektiva gemensamma rekommendationer om lämpliga reformer och policylösningar.

Detta ställningstagande betraktar flyktinginvandringen ur ett arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Det är självklart att flyktinginvandringen inte främst handlar om ekonomi, arbetsmarknad eller offentliga finanser. Arbetsmarknadens funktionssätt avgör dock i hög grad våra samhällens förmåga att varaktigt erbjuda ett bättre liv åt de som flyttar hit, och den har också en avgörande betydelse för hur attityderna gentemot invandrarna utvecklas.

Några utgångspunkter och insikter för arbetsmarknadspolitikens utformning och det nordiska samarbetet i detta nya läge skulle kunna vara:

1) För de asylsökande som har fått eller sannolikt kommer att få uppehållstillstånd ska man sträva mot en så pass snabb och varaktig integration till arbetsmarknaden som möjligt. Endast på så sätt går det att undvika att flyktinginvandringen blir en tung börda för den offentliga ekonomin. Det finns skäl att politiskt verka för att minska antalet asylsökande, men denna strävan ska inte underminera arbetsmarknadspolitikerna som ska sträva mot en snabb integration till arbetsmarknaden.

2) Eftersom många flyktinginvandrades produktiva förmågor och kunskaper åtminstone i början kommer att vara svaga, ska man kritiskt prova och undersöka nya sätt att tillåta låglönejobb med lägre krav på kunskaper och kompetens. Denna rekommendation har nyligen förts fram även av Sveriges finanspolitiska råd. En ganska generell insikt är att lönen hos de nuvarande sysselsatta inte förväntas sjunka även om nya grupper kommer in i arbetsmarknaden. Lönen beror på individens produktivitet, och produktiviteten hos den nuvarande arbetskraften försvagas inte av att arbetskraften ökar. Det råder många missförstånd kring denna fråga och ett politiskt ställningstagande skulle spela en konstruktiv roll. En intressant fråga är till exempel huruvida låglönearbete kan kompletteras med lönebidrag.

3) Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att skapa nya lösningar som tillåter att invandrare kommer in på arbetsmarknaden. Främst ska det handla om till exempel lägre ingångslöner samt uppluckrade villkor för lärlingsverksamhet. Man ska också på ett bättre sätt än förut försöka kombinera yrkesutbildning med jobb där man lär på arbetsplatsen. Sådana initiativ och rekommendationer har på sistone framförts av nationalekonomiska experter i flera länder, bland annat i Sverige och Tyskland. Man ska dock inte sträva mot differentierade lönesystem eller arbetsmarknadsregler för invandrare och övriga arbetsmarknaden. Detta skulle strida mot grundläggande rättsprinciper. De nordiska länderna har olika sätt att reglera lägsta löner, och alla länder måste hitta sina egna lösningar. Målet är att skapa lika möjligheter för alla, inte att skapa ett system med andra klassens medborgare.

Nordiska rådet

A 1688/tillväxt

Framlagt av:
Den konservativa gruppen

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

J.nr. 16-00272-2

4) Tvärtom, arbetsmarknadspolitiska reformer och åtgärder ska generellt vara inriktade mot hela arbetsmarknaden. Vi vill inte skapa två arbetsmarknader utan jobba utifrån avtalsfrihetens principer. Trots att flyktinginvandrare i många avseenden är i behov av särskilda åtgärder, måste den nordiska arbetsmarknadspolitiken i grund och botten vara universalistisk. Man ska inte behandla olika grupper olika endast på grund av ursprung. Om några särskilda bestämmelser såsom lägre ingångslöner tas i bruk för nyss anlända flyktinginvandrare, ska de vara tidsbestämda och betingade på till exempel vistelsetiden i det nya landet. Generellt ska man utgå från att goda arbetsmarknadspolitiska reformer gagnar både invandrare och den nuvarande arbetskraften.

5) Trots att många invandrare åtminstone i början förväntar sysselsättas i låglönejobb och är i behov av utbildning, finns det också många välutbildade personer bland de som nu söker uppehållstillstånd. Det är därför viktigt att se till att deras utbildning valideras och vid behov raskt kompletteras så att de kan börja arbeta och därmed skapa ett bättre liv för sig själva och bidra till samhällets resurser.

6) Det är viktigt att samarbeta med representativa organisationer av invandrare själva samt fackföreningsrörelsen. Det är dock regeringarna och de nationella parlamenten som ska bära det slutgiltiga ansvaret.

7) Man kan knappast överdriva vikten av lyckad arbetsmarknadsintegration. Undersökningarna kring terrorattacker i Frankrike och Belgien visar hur mycket problemet med våldsamt jihadism har att göra med långtidsarbetslöshet och fattiga förorternas ungdomar utan positiva framtidsutsikter. De som lockas av den våldsamma jihadismens budskap verkar inte främst vara teologiskt djupt troende personer utan individer som inte hittat sin plats inom utbildningssystemet och arbetsmarknaden.

En inkluderande ekonomisk tillväxt är avgörande både för den enskildes möjligheter och för att skapa ett bärkraftigt samhälle. Att ha ett arbete innebär mer än bara en försörjning. En egen lön att leva av är grunden för självständighet och arbetsplatsen är för många ett viktigt socialt sammanhang utanför den närmsta familjen. Detta är lika viktigt för de som redan är invånare som för nyanlända. Ett inkluderande samhälle är också en nyckel till att förebygga framväxten av extrema ideologier.

8) Nordiska Rådet ska överlägga om resurser som ska ägnas åt ett gemensamt forsknings- och dokumentationsprojekt som ska underlätta för nordiska forskare att initiera analyser om flyktinginvandringen och som kan bistå beslutsfattarna i alla nordiska länder. Nordiska *bench-marks* och *best practice*-erfarenheter ska samlas och dokumenteras. Hanteringen av flyktinginvandringen ska gärna bli ett viktigt tema för de Nordiska Rådets kommande möten.

København, 12 oktober 2016

Bengt Morten Wenstøb (H)

Bente Stein Mathisen (H)

Brynjar Níelsson (Sj.)

Elín Hirst (Sj.)

Hans Wallmark (M)

Heidi Nordby Lunde (H)

Juhana Vartiainen (Saml)

Lars-Arne Staxäng (M)

Lena Asplund (M)

Michael Tetzschner (H)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Rasmus Jarlov (KF)

Susanna Koski (Saml)

Sylvi Graham (H)

Thomas Finnborg (M)

Wille Rydman (Saml)

Nordiska rådet

A 1688/tillväxt

Framlagt av:

Den konservativa gruppen

Behandlas i:

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

J.nr. 16-00272-2